

Ve keza zerrat arasındaki cazibenin, güneş ve yıldızlar arasında bulunan cazibeye kardeş olması...

Ve keza zerrat arasındaki cazibenin, güneş ve yıldızlar arasında bulunan cazibeye kardeş olması, her iki kısmın da bir kalem-i vâhidin yazısı olduğunu

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ile izhar ediyorlar.

1. “Zerrat arasındaki cazibe” ne demek?

Atomların, moleküllerin, en küçük parçaların birbirini çekmesi... Elektron ile proton arasındaki ilişki, atomları ayakta tutan bağlar ve molekülleri meydana getiren kuvvetler bu cazibenin tezahürleridir. Mikro ölçekte işleyen bu çekim sayesinde atom dağılmaz, madde çözülmez ve varlık devam eder. En küçük âlemde dahi başıboşluk değil; ölçülü, dengeli ve sürekli işleyen bir cazibe kanunu hâkimdir.

2. “Güneş ve yıldızlar arasındaki cazibe” ne demek?

“Güneş ve yıldızlar arasındaki cazibe” ise gezegenleri yörüngelerinde tutan, yıldız sistemlerini dağıtmayan ve galaksilerin çözülmesine engel olan kozmik çekimdir. Bu cazibe olmasa ne gezegenler düzenli dönebilir ne de kâinat bugünkü bütünlüğünü koruyabilirdi. Burada da keyfilik değil; büyük ölçekte ama aynı mânâyla işleyen bir çekim kanunu görülür. Yani en büyük âlemde işleyen cazibe, mahiyetçe mikro âlemdekinden farklı değildir.

3. Kardeş olması” neyi söylüyor?

Bediüzzaman hazretlerinin “kardeş olması” ifadesi, bu iki cazibenin aynı kaynaktan geldiğini çok ince bir şekilde ifade eder. Kanun aynıdır, ölçü aynıdır, hikmet aynıdır, intizam aynıdır. Değişen sadece ölçektir; fail değişmemektedir. Zerrede görünen cazibe ile güneşte görünen cazibe ayrı ayrı ilahların işi olamaz. Tesadüfe verilemez, kör kuvvetlerin eseri hiç olamaz. Çünkü her ikisinde de aynı üslup, aynı düzen ve aynı imza okunmaktadır.

4. “Kalem-i vahidin yazısı” ne demek?

“Kalem-i vahidin yazısı” ifadesiyle anlıyoruz ki; zerre bir harf gibidir, güneş bir kelime, galaksi bir satır, kâinat ise başlı başına bir kitaptır. Fakat bu kitabın kalemi tektir. Eğer kalemler ayrı olsaydı, küçükte başka kanunlar, büyükte başka düzenler görülürdü; çelişki, karmaşa ve kopukluk ortaya çıkardı. Hâlbuki zerrede ne varsa, yıldızda da o vardır. Bu birlik, tek bir

yazanı gösterir.

لَوْ كَانَ فِیْهِمَا إِلَهٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا ۚ فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا
یَصِفُونَ

Eğer yerde ve gökte Allah'tan başka ilâhlar olsaydı, kesinlikle ikisinin de düzeni bozulurdu. Demek ki, Arş'ın Rabbi Allah, onların nitelemelerinden uzaktır, yücedir. Enbiyâ Sûresi: 22. Ayet

Bu yüzden "اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ" ayetinin buraya bağlanması son derece manidardır. Ayet, burada yalnızca bir iman cümlesi değil; kâinatın düzeninden çıkan kozmik bir tespit hâline gelir. Eğer ilahlık iddiası doğru olsaydı kanunlar çatışırdı. İlahlar çok olsaydı cazibeler kardeş değil, düşman olurdu. Oysa zerre itaat ediyor, güneş itaat ediyor, yıldız şaşmıyor. Demek ki hüküm birdir, emir birdir, kudret birdir.

Cümlelerin özeti şudur: Zerredeki çekimle yıldızlardaki çekimin aynı kanuna bağlı olması, kâinatın her satırının aynı kalemden çıktığını gösterir; bu da akla ve göze birlikte şunu ilan eder:

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ Allah'tan başka ilah yoktur.

Şimdi bu dersi; hem zerreten, hem güneşten ve yıldızlardan, hem de cazibe denilen kanundan dinleyelim.

Evvela sözü zerreye verelim. Ey zerre! **Sen neye göre hareket ediyorsun?** Bu çekiliş, bu düzen, bu itaat nedir?

Zerre der ki: Ben başıboş değilim. Bir cazibeye tâbiyim. Elektronum yörüngesini terk etmez, protonum ölçüsüz davranmaz. Çünkü bana konulmuş bir kanun vardır.

Ben küçüğüm ama başıboş değilim. Çekirdeğimdeki proton artı yüklüdür, etrafımda dönen elektroneksi... Zıtız; fakat kavga etmeyiz. Çünkü yüklerimiz tam ölçüyle eşit yaratılmıştır. Bir zerre kadar fazla ya da eksik olsaydı, ben dağılırdım.

Eğer bu denge bozulsaydı, atomlar birbirini çekmez, iterdi. O an beden dağılırdı, dağlar tutunamaz, yıldızlar savrulurdu. Gördüğün hiçbir şey ayakta kalmazdı.

Peki bu cazibe yalnız sana mı mahsustur? Yoksa senin gibi başkaları da mı vardır? Zerre der ki: Ben yalnız değilim. Güneş de benim gibi çeker, yıldız da. Ben küçüğüm, o büyüktür;

fakat kanun aynıdır. Ölçek değışir, emir değışmez.

Nasıl olur? Sen yerdesin, güneş göklerde. Bu benzerlik tesadüf olabilir mi? Zerre der ki: Tesadüf olsaydı ben dağılırdım, güneş savrulurdu. Kör kuvvet olsaydı ben şaşardım, yıldızlar yoldan çıkardı. Hâlbuki ikimiz de itaat ediyoruz.

Demek senin cazibenle yıldızların cazibesi kardeş. Zerre der ki: Evet. Çünkü aynı elden geliyoruz. Ben bir harf, güneş bir kelimedir. Galaksi bir satır, kâinat bir kitaptır. Ama kalem birdir.

O hâlde söyle ey zerre, bu kitabın yazarı kimdir? Zerre der ki: Benim susmam da, çekilmem

de, yerimde durmam da onu söyler: **اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ**

Şimdi sözü güneşe verelim.

Ey Güneş! Bu heybetli duruşun, bu şaşmaz dönüşün, bu cazibeyle tuttuğun âlemler neyi söyler?

Der ki Güneş: Ben yanarım; fakat kendim için değil. Işık veririm; fakat malik değilim. Çekerim; fakat hâkim değilim. Benim cazibem vardır; ama bana ait değildir. Gezegenler bana bağlıdır; fakat ben de bağıyım. Ben durursam âlem bozulur; ama ben durmayı seçmem. Çünkü bana seçmek verilmemiştir.

Ey soran akıl! Sanma ki ben serbestim. Benim yolum çizilmiştir, hızım tayin edilmiştir. Bir anlık şaşmam, bir adımlık taşmam yoktur.

Benim çektiğim gibi zerre de çeker. Onun cazibesi gizlidir, benimkisi görünür. O atomda tutar, ben sistemde. Fakat emri veren birdir. Eğer bu cazibe benden olsaydı, kendime hükmederdim. Eğer zerreden olsaydı, o da kendi kendini taşırdı. Hâlbuki ne ben kendime sahibim, ne zerre kendine mâliktir.

Ey insan! Ben bir kelimeyim. Zerre bir harf. Galaksi bir satır. Kâinat bir kitap. Ama kalem birdir. Benim ışığım susar, cazibem konuşur. Zerrenin sükûtu bağırır. Yıldızın şaşmaması haykırır. Hep beraber deriz ki: Ne biz ilâhız, ne kanun sahipsiz, ne düzen kördür. Biz yazıldık.

Ve yazan birdir. **اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ**

Şimdi sözü cazibe kanununa bırakalım.

Der ki Cazibe Kanunu: Ben bir kudret değilim. Ben görmem, bilmem, seçmem. Bende irade yoktur, merhamet yoktur, hikmet yoktur. Ben yalnızca işlerim.

Zerrede de benim hükmüm geçer, güneşte de. Atomda bağ olurum, galakside nizam. Ben kendimden doğmadım, kendime kanun koymadım, kendimi yürürlüğe sokmadım.

Eğer ben ilâh olsaydım, şaşardım. Eğer kör olsaydım, düzen kuramazdım. Ben kanunum; fakat hâkim değilim. Ben iş yapmam; benimle iş yapılır. Ben fail değilim; failin iradesinin tezahürüyüm. Ve her hâlimle, her işleyişimle şunu söylerim: **اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ**